

یکی از مسایل اشتغال به کار دامپزشکی برای فارغ التحصیلان رشته های دامپزشکی در اوایل کار، وجود اصطلاحات محلی برای بعضی از بیماری‌ها، داروها و اصطلاحات دامپزشکی می باشد. تحصیل در محیطی آکادمیک و کار در محیطی سنتی که در تحصیل تمامی اصطلاحات به صورت علمی و در محل کار و در برخورد با صاحبان دام و روستائیان مواجه با اصطلاحات محلی و بومی بعضاً مسبب آن است که دامپزشک نتواند به نحو احسن با دامدار ارتباط برقرار کند، چرا که به زعم دامدار اصطلاحات رایج توسط روستائیان یک نام علمی و شناخته شده است. در کشور پهناوری مثل ایران با وجود زبان‌های مختلف اگر دامپزشکی با چنین اصطلاحاتی مواجه گردد و از طرفی به زبان محلی ناوارد باشد مشکلات دو چندان خواهد شد.

مسئله‌ی دیگر به کار بستن درمان‌های سنتی توسط بعضی از صاحبان دام می باشد. صاحب دام بعد از اعمال درمان‌های سنتی چون عاجز

گله اسب		ایلخی
سگ		کوپنک ایت
توله سگ		کوچوک
سگ جوان – حدود یکساله		انیک
خروس		خوروز
خروس جوان		بئچه
مرغ		تویوق
جوجه ماده		فریح
گاو ماده		اینک
آبستن		بوغاز
گاو و گاو میشی که زاییده ولی مدتی است که به کل نیامده و غیر آبستن است		قیسیر
گاو و گاو میش فری مارتین		اره میک
گاو ماده پیر و آماده به پروار شدن		اورساق
گوساله		بیزوو
گاو نر که بیضه ی چپش را عقیم کرده اند		خنگه ر
گوساله نر از شیر گرفته شده که برای تخم گیری نگه داری میشود		جنگه
گاو نر ۶ ماه ۱۲ الی ۱۵ ماه		دانا
گاو نر ۲ سال به بالا		اوکوز
گاو نر		سیغیر
گاو میش نر		کل
گاونر نگه داری شده برای جفتگیری		بوغا
گاو اخته نشده و واجد قدرت جفتگیری		کله
گاو نری که بیضه چپش را عقیم کرده باشند		خنگه ر
گاو کوهی ۲ سال به بالا		کئیک
گاو میش نر اخته شده		خه سی
گاو میش اولین آبستن تا زمان زایش حدودا دو سال		اوه ره
گوساله ی گاو میش تا یک سالگی		بالاخ
تلیسه(گاو ماده تازه بلوغ جنسی شده که هنوز هیچ زایشی نداشته است)حدودا سه ساله		دویه
گوساله گاو میش از شیر گرفته شده		قنچه
گوساله گاو میش شیر خوار		بالاخ
گوساله ی گاو میش		کوته ک
گاو گاو میش دو ساله ای که آبستن شود		بیجج
شیری که دو نا سه مرتبه اول دوشش از گاو به دست می آید. معادل آغوز		بولاما
تلیسه(گاو ماده تازه بلوغ جنسی شده که هنوز هیچ زایشی نداشته است)		دویه
جفت گیری		کل الماق (به کل گرفتن
فحلی		کله گلمک (به کل آمدن)

فحلی گوستخواران سگ - گرگ و ...	کۆرسك
فحلی گربه	میراوشا- میررو
فحلی بز	تکه ده
فحلی گوسفند	قوچ دا
فحلی گاو و گاو میش	کل ده
در پرندگان	پیسلاشماق
فحلی شتر	کۆش
فحلی اسب و الاغ	هوویر
عمل جفتگیری اسب و الاغ را گویند.	دالاشماخ
نر	ارکک
ماده	دیشی- مایا
آبستن	بوغاز
بره	کۆرپه
بره ی یک سال تمام	توغلی
بز ماده	گنچی
بز نر	تکه
بزغاله ی ماده	چپیش
بزغاله	بنچی
بزغاله	اوغلاق
بز ماده یک سال تمام	کوبه ر
بز سه ساله	کۆور
بز نر اخته شده	ارکج
بزی که جلو دار گله است	ننری
بز بدون شاخ	کولا
گوسفند ماده	قویون
بره گوسفند	قوزو
گوسفند نر	قوش (قوچ)
گوسفند نر اخته شده	شیشک
گوسفند نر جوان	ارکک
گوسفند نر جوان -یک ساله	توخلو
گوسفندی که گوشش کوچک باشد	کوره
گوسفندی که از بیخ گوش ندارد	کره
قوچ سه سال به بالا	قات قوچ
مرتع	اؤروش
آهوی نر	کل
بچه ی خرس	چوققا
اسب دورگه	ایگدیش
خواندن پرندگان	سه بیر مک
خوک نر	قاپان
خوک	دوووز

درمانهای سنتی رایج در منطقه ی آذرشهر

بیماری	نوع ماده ی درمانی و روش استفاده ی آن
چسبندگی زالو به گلو	خوراندن خاک کهنه ی دیوارهای خشتی به حیوان

زخم باز شده اکتینومایکوز	ریختن نفت بر روی زخم
کچلی	مالیدن روغن ماشین روی پوست جرب دار
ورم پستان	مالیدن روغن ماشین(گریس) بر روی پستان
اورام مفاصل	تزریق نفت سفید به صورت زیر جلد
آگالاکسی	ریختن شیر یا دوغ به چشم
در چسبندگی زالو به گلو یا بینی	ریختن الکل به دماغ
آرتریت	ریختن الکل به مفاصل درگیر و مشت و مال دادن با کاه
نفخ	خوراندن روغن سوخته‌ی موتور یا مالیدن آن به اطراف بیند
تب برفکی ( )	خوراندن سماق یا زاج سفید
تب برفکی ( )	دود دادن اسپند
سرماخوردگی	بستن کیسه‌ی خاکستر داغ یا کاهی که در آب جوش داغ شده به پشت حیوان
کچلی	
مارگزیدگی	چیتماق(چند برش دادن)
جهت نگه داشتن جنین	سوزاندن کلیتوریس در گاو ماده
آبسه	
آبسه	روغن اکتیول
جفت ماندگی	بستن لنگه کفش به انتهای جفت
جهت رفع تب و ورم پستان	
گنهی زنبور عسل	
پلوروپنومونی بز	
مسمومیت با مواد نشاسته ای بعد از زایمان	
" دن وورماق " اسیدوز تغذیه‌ای	
مسمومیت با آب سرد و بروز هیپو فسفاتمی	
" سو وورماق "	

نام محلی بعضی از داروها

نام علمی دارو	آوانگاری ترکی	ترجمه‌ی تحت اللفظی	نام محلی دارو
لوامیزول			لیل وریم نیل وریم
آلبندازول		داروی ماست	قاتیق داوا

اکسی تترا سایکلین			ترامایس
کاتوزال هندی		آمپول خون	قان ایینه سی
لینکو اسپکتین		آمپول یا ترمایسین سفید	آق ایینه آق ترامایس
اکسی تترا سایکلین		سیاه گوش	قره قولاق
اکسی تترا سایکلین		داروی بز	کچی داواسی
نیکلوزوماید		قرص کدو	کدو حبی
واکسن آگالاکسی		آمپول باد خاکستری	ینل بوز ایینه سی
داروهای ضد انگل خارجی (مکتومیل و) سولفادیمیدین		داروی حمام	حمام داواسی
		داروی اسهال	ایسهال داواسی
آلبندازول		داروی سفید	آق داوا
رافوکساناید		داروی پروانه	کپنک داواسی
لوامیزول		داروی کرم طلایی	گنه وورماق
لوامیزول		گرد پنج گوسفند	بنش قویون توزو
آلبندازول		قرص کرم سیاه	قره قورد حبی
سالینو مایس		داروی اسهال خونی	قان اسهال داواسی
دام کرم		داروی پستان	ینلین داواسی
کرم فنیل بوتازون		داروی درد پا	قیچ آغریماق داواسی
پودر سولفات منیزیم		ضد یبوست	ایشلتمک داواسی
شربت سولفادیمیدین		شربت اسهال	اسهال شربتی
پرازی کوانتل (درونسیت)		قرص سگی	ایت حبی

انواع اسپری		پاشیدنی	فیسقیرماق
گلیسیرین بده		داروی قرمز	قیر میزی داوا
(کاتوزال)		داروی اسهال	شل داواسی
کانت کبود		سنگ کبود	گوی داش

نام محلی بعضی از بیماری‌ها			
آوانگاری ترکی	نام علمی	ترجمه‌ی تحت اللفظی	نام محلی
		گنه زدن	گنه وورماق
	تیلریوز	زردی	سار بلیق
	پیرو پلاسماوز	تب دار شدن	قیز دیرماق
	تب برفکی	دباغ	دباغ
	قانقاریا	له شدگی جگر	جیگر آزمه
	آگالاکسی	باد خاکستری	یئل بوز
	کچلی		شیرنج
	ریکتز	پا درد	قیچ آغریماق
	هاری	درنده	قودوز
	اکتیومایکوز	فر صورت یا تورم	صورت فیری یا کوتوو
	شاربن		چرتمه
	شاربن	خونروی	قان ایشمک
	آنتروتوکسمی	ورم کیسه‌ی صفرا	اودو شیشماق
	نفخ	طحال	دالاخ / دالاق
	آنتروتوکسمی	دیوانه مانند	ده لیجه
	آبله ( )	گل	چیچک گؤل

	پیکا	مو خوردن	توک بئمک
	شاربن	سیاه زخم	قارا یارا